

Vilket fruktskal bryts ner fortast?

Dags att undersöka vilket fruktskal som bryts ner snabbast i jorden! I denna övning får eleverna genomföra en enkel systematisk undersökning av hur fort fruktskal, eller andra valfria material, bryts ner i jord.

Material: Jord, genomskinlig plastlåda alternativt en plankor och spik/snöre, olika fruktskal.

Genomförande

- 1. Berätta!** Inled med att berätta för eleverna om hur det vi äter bryts ner i magen och omvandlas till energi och byggmaterial för kroppen. Att olika organ, ämnen och goda bakterier i kroppen hjälper till att bryta ner maten i små, små bitar. Men all mat hamnar ju inte i munnen, kvar blir till exempel bananskalet och äppelskruttet. Nu skall eleverna få undersöka vilket fruktskal som bryts ner fortast.
- 2. Gör en nedbrytningslåda!**
 - Lagg ner fruktskal i en genomskinlig plastlåda med fuktig jord. Hämta helst jord ute, där finns det fler nedbrytare. Eller gör två lådor, en med köpejord och en med utejord och se om det blir någon skillnad.
 - Låt eleverna gissa i vilken ordning fruktskalen kommer att brytas ner.
 - Låt eleverna anteckna sina hypoteser.
- 3. Undersök!** Undersök era lådor/plankor med jämna mellanrum och låt eleverna fota och dokumentera. Ställ frågor under tiden som *Hur ser det ut? Vad är det som händer? Varför?*

Plocka fram elevernas hypoteser och låt eleverna rita och anteckna resultaten samt diskutera varför eller varför inte hypotesen stämde. Skriv en gemensam slutsats.

Alternativ 1: Gör en nedbrytningsplanka. Sätt fast några olika fruktskal på en plankor med snöre eller spik och gräv ner den ytligt i marken. Det går fortast i öppen jord där det inte växer så mycket barrträd. Låt eleverna gissa i vilken ordning fruktskalen kommer att brytas ner. Låt eleverna anteckna sina hypoteser.

Alternativ 2: Gör både en nedbrytningslåda och en plankor för att jämföra resultaten. Man kan även låta eleverna välja andra föremål de vill undersöka nedbrytningstiden på.

Tips! Undersök jord

I en matsked jord finns det mer organismer än vad det finns människor på jorden. De hjälper till att bryta ner material och frigöra näringsämnen till jorden igen.

Plocka fram en vit vaxduk eller ett gammalt lakan och sprid ut i klassrummet. Låt eleverna parvis hämta några nävar jord i närmiljön. Låt dem undersöka om de kan hitta något liv i jorden. Dela ut förstoringsglas. Låt eleverna lägga tillbaka jorden på samma plats igen efter undersökningen.

Tid över? Låt eleverna färglägga ritblad med gråsugga och daggmask och/eller skriva text till. Färdiga mallar hittar du [här](#).

